

Statistik om tandhälsa 2018

Mellan 2011 och 2018 sjönk andelen av den vuxna befolkningen, 23 år och äldre, som årligen besöker tandvården med knappt 7 procent och ligger 2018 på 56 procent. Andelen som gör ett besök under en treårsperiod har sjunkit med ungefär 3 procent mellan 2011 och 2018. Bland personer 35–49 år har den andelen minskat mest, med 8 procent.

Lägre andel besöker tandvården

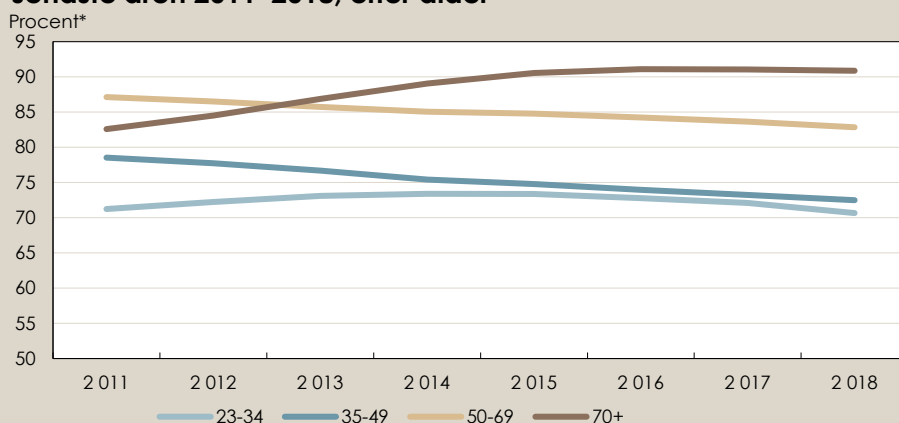
År 2018 besökte 56 procent av den vuxna befolkningen, 23 år och äldre, tandvården. Det är en minskning med knappt 7 procent jämfört med 2011. Studeras andelen som besökt tandvården under en treårsperiod ligger den siffran på 77 procent år 2018, vilket är en minskning på ungefär 3 procent sedan 2011.

Andelen som besöker tandvården varierar mellan olika åldersgrupper. Äldre besöker tandvården i störst utsträckning och bland dem har även andelen som besöker tandvården under en treårsperiod ökat sedan 2011.

Bland personer i åldern 35–49 ses den största minskningen över tid. Bland dem har andelen som besöker tandvården under en treårsperiod minskat med 8 procent. År 2018 var det 72 procent i den åldersgruppen som besökt tandvården under de senaste tre åren.

Personer i åldern 50–69 år besöker tandvården i betydligt högre utsträckning än vad personer i åldern 35–49 gör, men inom den åldersgruppen har det också skett en minskning sedan 2011. Andelen som gör ett besök under en treårsperiod har minskat med 5 procent på sju år.

Figur 1. Andel av befolkningen som besökt tandvården de tre senaste åren 2011–2018, efter ålder

I denna statistikredovisning ingår inte nödvändig tandvård som är ett tandvårdsstöd som ges till hälso- och sjukvårdsavgift. Nödvändig tandvård får bland annat

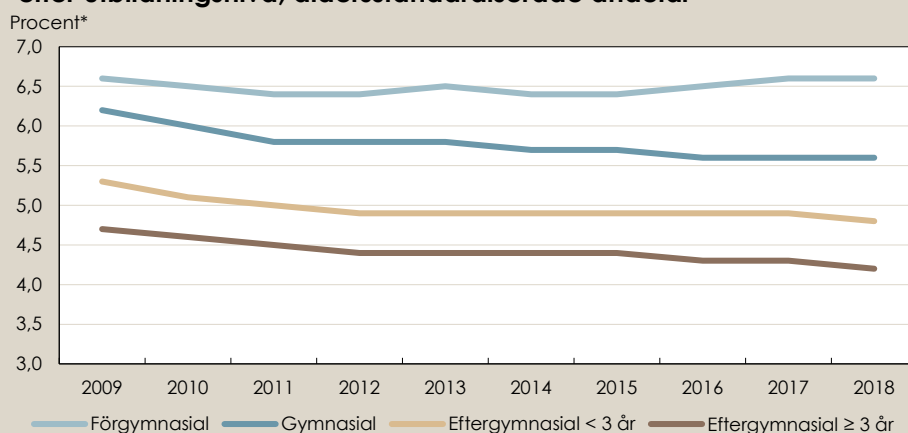
äldre med stora omvårdnadsbehov. År 2017 var det knappt 2 procent av Sveriges vuxna befolkning som fick nödvändig tandvård.

Extraktionerna minskar, men inte bland dem med kort utbildning

Bland personer som besökte tandvården år 2018 var det 8 procent som extrahe-
rade¹ en eller flera tänder. Räknet bland hela Sveriges befolkning, 23 år och äldre, blir det 4,5 procent². Äldre personer gör extraktioner i betydligt högre utsträckning än yngre. Bland personer i åldersgruppen 23–29 år var det 1 procent som drog ut minst en tand år 2018. Inom åldersgruppen 75–79 år var det 9 procent som gjorde minst en extraktion samma år.

Totalt sett visar utvecklingen över tid på en svag minskning. På 10 år har andelen bland befolkningen minskat från 4,7 procent till 4,5 procent. Redovisas andelen i befolkningen som dragit ut minst en tand efter högsta utbildningsnivå, ligger andelen på samma nivå 2009 som 2018 bland dem med lägst utbildning. Bland övriga utbildningsnivåer har andelen sjunkit under perioden.

Figur 2. Andel i befolkningen, 35-79 år, som gjort minst en extraktion, efter utbildningsnivå, åldersstandardiserade andelar

*Observera att skalan inte börjar på 0.

Källa: Tandhälsoregistret, Socialstyrelsen och utbildningsregistret, Statistiska centralbyrån

Parodontit, karies och tandslitage

I tandhälsoregistret registreras alla utförda åtgärder. Till åtgärden ska ett tillstånd kopplas. Tillstånd som inte behandlas registreras därmed inte, vilket gör det svårt att analysera utbredning av vissa specifika sjukdomstillstånd. Däremot kan man se hur många som behandlas för respektive tillstånd.

Andelen som behandlas för karies, tandslitage samt fått kirurgiska åtgärder vid parodontit, det vill säga har en allvarligare form av parodontit, har förändrats

¹ Drog ut en eller flera tänder.

² Visdomständer inkluderas inte i beräkningen.

över tid, se tabell 1. Andelen som behandlas med kirurgiska åtgärder vid parodontit har minskat från 2,9 procent till 2,2 procent mellan åren 2010 och 2018. Andelen som behandlas för förhöjd risk för karies eller initialkaries har halverats och andelen som behandlas för kavitet på grund av karies har minskat med ungefär 20 procent. Andelen som behandlas för tandslitage har ökat med cirka en fjärdedel, från 1,9 procent till 2,4 procent.

Tabell 1. Andel som behandlats för parodontit, karies och tandslitage bland dem som besökt tandvården 2010 och 2018

	2010	2018
Behandlats med kirurgiska åtgärder vid parodontit	2,9 %	2,2 %
Behandlats för karies på grund av kavitet (hål i tand)	28,8 %	22,9 %
Behandlats för förhöjd risk för karies eller initialkaries	14,8 %	7,2 %
Behandlats för tandslitage på grund av erosion, abrasion eller attrition (frätskador och slitage)	1,9 %	2,4 %

Källa: Tandhälsoregistret, Socialstyrelsen

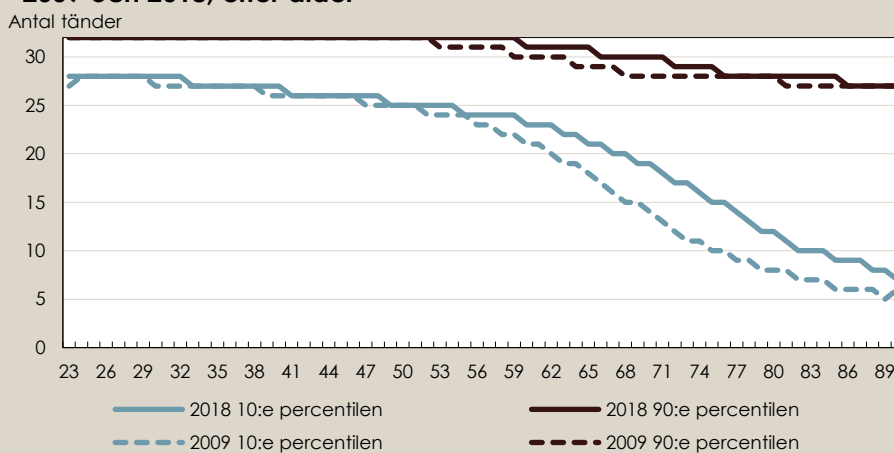
Tandhälsa mätt i antal kvarvarande tänder

En kvarvarande tand är en tand som har en naturlig rot, är delvis frambruten eller har synlig tandrot. Visdomständer räknas också med. Antalet kvarvarande tänder är ett grovt men robust mått på tandhälsa. I figur 3 redovisas 10:e och 90:e percentilen (se faktaruta) av antal kvarvarande tänder för år 2009 och 2018 i ettårs åldersklasser. Dessa mått har valts för att följa grupperna med sämre respektive bättre tandhälsa.

Skillnaderna mellan grupperna med bättre och sämre tandhälsa minskar bland äldre personer. Störst förändring ses i 10:e percentilen för personer 60 år och äldre, där det i genomsnitt har skett en ökning på närmare 4 tänder. Bland personer under 50 år är skillnaderna i antal kvarvarande tänder oförändrade sedan 2009.

En **percentil** är det värde på en variabel nedanför vilken en viss procent av observationerna hamnar när man rangordnat dem efter värdet på variabeln. Till exempel är den tionde percentilen det värde som delar observationerna så att 10 procent av dem är mindre och 90 procent är större.

Figur 3. 10:e och 90:e percentilen av antal kvarvarande tänder år 2009 och 2018, efter ålder

Statligt tandvårdsstöd

Den här rapporten redovisar tandvård inom det statliga tandvårdsstödet. Tandvårdsstödet riktar sig till hela den vuxna befolkningen som är bosatt i Sverige. Fram till och med 2016 fick man statligt tandvårdsstöd från och med året man fyllde 20 år. Mellan åren 2017 och 2019 ändrades successivt åldern för när man går från barn- och ungdomstandvård in i vuxentandvården. Från och med 2019 ingår man i vuxentandvården året man fyller 24 år och får då statligt tandvårdsstöd. Tandvårdsstödet består av:

- Allmänt tandvårdsbidrag (ATB)
- Högkostnadsskydd
- Särskilt tandvårdsbidrag (STB)

Utöver det statliga tandvårdsstödet finns regionfinansierade stöd som riktar sig till vuxna med särskilda behov av tandvårdsinsatser.

Mer information

Du hittar fler tabeller, diagram och annan information i Excel-filen: [Produktionsledaren skriver in länk till produktbladet]

För dig som vill göra egna sökningar i statistikdatabasen:

<http://www.socialstyrelsen.se/statistik/statistikdatabas/tandhalsa>

Kontakt:

Frida Lundgren (statistikfrågor)

Telefon: 075-247 34 24

E-post: frida.lundgren@socialstyrelsen.se

Alfheidur Astvaldsdottir (sakfrågor)

Telefon: 075-247 38 83

alfheidur.astvaldsdottir@socialstyrelsen.se